

Sygnatura akt IV Ka 728/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Ewa Rusin
Protokolant :	Ewa Ślemp

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 roku

sprawy **S. W.**

z oskarżenia prywatnego J. P.

o czyn z art. 212 § 1 k.k., art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 5 lipca 2013 roku, sygnatura akt III K 821/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

1). ustala, że oskarżony S. W. w dniu 28 sierpnia 2012r. w W. znieważył słowami wulgarnymi oskarżycielkę prywatną J. P. w jej obecności tj. dopuścił się czynu kwalifikowanego z art. 216 § 1kk ,

2). w pkt. II-im dyspozycji eliminuje określenie J. P. (1)

3). uchyla pkt. III dyspozycji o zadośćuczynieniu.

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, wydatkami za to postępowanie obciążając Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 728 / 13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem z dnia 5 lipca 2013r. sygn. akt III K 821/12:

I. ustalając, że oskarżony **S. W.** w dniu 28 sierpnia 2012r. w W. znieważył słowami wulgarnymi oraz nazwał złodziejami w ich obecności oskarżycielkę prywatną J. P. i J. P. (1) tj. dopuścił się czynu z art. 212 §1 kk i art. 216 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk, po czym na podstawie art. 66 §1 kk i art. 67 §1 kk postępowanie karne wobec oskarżonego S. W. warunkowo umorzył na okres 2(dwóch) lat próby;

II. na podstawie art. 72 § 1 pkt 7a k.k. w zw. z art. 67 § 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się od kontaktowania się oraz zbliżania się do J. P. i J. P. (1);

III. na podstawie art. 67 § 3 k.k. zasądził od oskarżonego S. W. na rzecz oskarżycielki prywatnej J. P. kwotę 300 złotych tytułem zadośćuczynienia;

IV. zasądził od oskarżonego S. W. na rzecz oskarżycielki prywatnej J. P. kwotę 150 złotych uiszczoną tytułem opłaty sądowej oraz zwolnił go od pozostałym kosztów należnych Skarbowi Państwa.

Z wyrokiem tym w całości nie pogodził się oskarżony, wnosząc apelację za pośrednictwem obrońcy z wyboru.

Apelujący na podstawie art. 427 k.p.k., art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., art. 438 pkt 1 i 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania a to art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. polegającą na przyjęciu winy S. W. w zakresie znieważenia oraz pomówienia J. P. (1) w sytuacji gdy świadek ten nie wnosił do Sądu prywatnego aktu oskarżenia;

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przyjęciu, iż oskarżony miał znieważać i pomawiać oskarżycielkę prywatną, w sytuacji gdy ustalenia te oparte są wyłącznie na treści zeznań świadków będących osobami najbliższymi dla oskarżycielki prywatnej, a sprzeczne są z treścią zeznań świadków J. W. i M. W.;

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nietrafnym przyjęciu, iż oskarżony znieważać miał zarówno oskarżycielkę prywatną, jak i świadka J. P. (1) zwrotami „(...)”, „(...)” w sytuacji gdy użycie przez oskarżonego wskazanych wyrażen w liczbie pojedynczej, jak również fakt, iż w chwili zdarzenia doszło do wymiany zdań właśnie pomiędzy oskarżonym, a J. P. (1), wskazują, iż powyższe kierowane były właśnie do J. P. (1) a nie do oskarżycielki prywatnej;

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, polegający na nieuzasadnionym przyjęciu, iż społeczna szkodliwość czynu nie była znaczna, w sytuacji gdy analiza okoliczności przedmiotowych i podmiotowych zdarzenia powinna prowadzić do przyjęcia, iż jego społeczna szkodliwość była znikoma;

5. obrazę przepisów postępowania, a to art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez brak wskazania w treści pisemnego uzasadnienia, które z wyrażen używanych przez oskarżonego realizować miały znamiona przestępstwa pomówienia.

Mając powyższe na względzie apelujący wniósł o:

1) zważywszy na treść art. 439 § 1 k.p.k. w pierwszej kolejności o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przed Sądem Rejonowym w Wałbrzychu;

2) w dalszej kolejności w przypadku nieuwzględnienia zarzutu 1, wniósł o uniewinnienie oskarżonego od stawianych mu zarzutów;

3) w przypadku zaakceptowania ustaleń Sądu Rejonowego w Wałbrzychu co do sprawstwa oskarżonego wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje;

Apelacja w zakresie podniesionej obrazę prawa procesowego w pkt. 1 i 5 jej zarzutów o okazała się zasadna, przez co zaskarżony wyrok musi zostać zreformowany.

Słusznie apelujący zarzucił obrazę art. 17 § 1 pkt. 9 kpk, polegającą na osądzeniu czynu oskarżonego popełnionego na szkodę J. P. (1) i przypisaniu oskarżonemu dopuszczenia się w tym zakresie występku z art. 212 § 1 kk i art. 216 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. W myśl zasady skargowości z art. 14 § 1 kpk wszczęcie postępowania sądowego następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela lub innego uprawnionego podmiotu. W zakresie czynów ściganych z oskarżenia prywatnego, jak w niniejszej sprawie, w myśl art. 59 § 1 kpk skargę prywatną może wnieść i popierać pokrzywdzony,

zaś w trybie art. 59 §2 kpk inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do toczącego się postępowania. Jak wynika z akt sprawy, tylko J. P. złożyła oświadczenie o woli ścigania oskarżonego S. W., natomiast J. P. (1) tej treści oświadczenia nie złożył, także w trybie przytoczonego wyżej przepisu art. 59 §2 kpk. Nie zachodzi też w sprawie przypadek wstąpienia prokuratora do procesu na rzecz pokrzywdzonego J. P. (1) na podstawie art. 60 kpk. Taka sytuacja procesowa oznacza, że sąd nie może procedować w zakresie czynu, jakiego oskarżony miał się dopuścić na szkodę J. P. (1), ujmować w opisie czynu przypisanego oskarżonemu elementów sprawstwa w tym zakresie, gdyż brak tu skargi uprawnionego oskarżyciela. Z tego powodu dokonano w postępowaniu odwoławczym korekty opisu czynu przypisanego, eliminując elementy sprawcze związane z pokrzywdzonym J. P. (1).

Korekta opisu czynu przypisanego oskarżonemu była konieczna i w innym zakresie. Otóż Sąd I instancji w opisie czynu w części wstępnej wyroku, a przyjętym w części dyspozytywnej, nie zawarł niezbędnego ustawowego znamienia występku pomówienia z art. 212 §1 kk, tj. przypisania wypowiedzi oskarżonego cechy pomówienia przez brak wskazania, że zarzucana mu wypowiedź określa cechy postępowania lub właściwości oskarżycielki prywatnej, które mogą ją poniżyć w opinii publicznej. Ponieważ w sprawie wniesiono apelację tylko na korzyść oskarżonego, stwierdzonego uchybienia nie można w inny sposób usunąć niż wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego przepisów art. 212 §1 kk w z art. 11 §2 kk.

Nieskutecznie apelujący dąży do wzruszenia trafności ustaleń faktycznych wyroku w zakresie dotyczącym przypisanych oskarżonemu zniewag wobec J. P., wszak Sąd Rejonowy ustalił, iż krytycznego dnia oskarżony użył wobec niej określeń cyt. (...)”, „(...)”, „(...)” (k.1 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku), które to ustalenie oparł nie tylko na zeznaniach osób najbardziej zainteresowanych niekorzystnym dla oskarżonego wynikiem sprawy (J. P., J. P. (1) czy J. R.) ale i syna oskarżonego, małoletniego świadka J. W. (1), co przekonująco uzasadnił, wykazując powody, dla których odmówił wiary oskarżonemu i towarzyszącym mu świadkom J. W. i M. W..

Wypowiedziane przez oskarżonego wobec oskarżycielki słowa są wulgarnymi i obelżywymi w rozumieniu art. 216 §1 kk, nie sposób zgodzić się z apelującym, by Sąd I instancji ocenił społeczny stopień takiego czynu oskarżonego zbyt wysoko. Wszak to oskarżony sprowokował kłótnię z oskarżycielką prywatną i w jej trakcie publicznie i w obecności wielu osób znieważył oskarżycielkę licznymi słowami wulgarnymi, na które to epitety oskarżycielka nie zareagowała odwetem np. w postaci słów wulgarnych, co także Sąd ustalił. Z tego powodu zaaprobować należy zakończenie procesu przez warunkowe umorzenie postępowania na okres próby lat 2-ech, połączone z zobowiązaniem do niezbliżania się oskarżonego do J. P. (pkt. II dyspozycji wyroku), które to rozstrzygnięcie pozostaje dla oskarżonego odpowiednio wychowawczym i powinno zapobiec złamaniu prawa w przyszłości. Jednocześnie w redakcji pkt. II-go dyspozycji wyroku wyeliminowano określenie J. P. (1), związane z błędnym ujęciem działania oskarżonego na szkodę także J. P. (1) w opisie czynu przypisanego, o czym wskazano wyżej.

Błędnie Sąd Rejonowy orzekł w pkt. III dyspozycji wyroku w trybie art. 67 §3 kk o zadośćuczynieniu na rzecz oskarżycielki prywatnej, wszak przepis ten uprawnia w razie warunkowego umorzenia do np. zobowiązania sprawcy naprawienia szkody, nałożenia obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 pkt 1-3, 5-6a, 7a lub 7b kk, a ponadto orzeczenia świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7kk lub nawiązki. Do tego katalogu nie należy zadośćuczynienie, zatem ten punkt wyroku należało uchylić.

Ponieważ zaskarżony wyrok w wyniku apelacji znacznie zmodyfikowano na korzyść oskarżonego, to względy słuszności przemawiają za zwolnieniem oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego po myśli art. 636 § 1 i 3 kpk oraz 629 kpk.